

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 122/2011-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. marca 2011 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., B., zastúpeného advokátom JUDr. E. Š., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 56/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. februára 2011 doručená sťažnosť J. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 56/2010.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom podaným okresnému súdu 8. apríla 2010 domáhal ochrany osobnosti proti odporcovi: D., a. s., B. (ďalej len „odporca“). Konanie je vedené okresným súdom pod sp. zn. 12 C 56/2010. Podľa názoru sťažovateľa v konaní dochádza k porušovaniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, čo odôvodnil takto:

„Od podania žaloby, t. j. od 08. 04. 2010 je konajúci súd nečinný a pasívny, nevykonal žiaden procesný úkon a ani nevytýčil pojednávanie.

Vzhľadom na negatívnu skúsenosť s rozhodovaním konajúceho súdu, kedy už v inej veci sťažovateľa rozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky... tak, že konajúci súd v konaní vedenom pod spis. zn.: 20 C/61/06, porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, a to tým, že 19 mesiacov od začatia konanie nevykonal žiadnu relevantnú činnosť.

Sťažovateľ terajšiu situáciu v konaní vedenom pod spis. zn.: 12 C/56/2010 pred konajúcim súdom pociťuje obdobne a dá sa predpokladať, že z dôvodu nečinnosti a pasivity konajúceho súdu, bude ešte dlhé obdobia na strane sťažovateľa pretrvávať stav právnej neistoty...

Sťažovateľ sa domnieva, že fixovanie stavu, keď zodpovedné orgány štátu nevedia zabezpečiť výkon spravodlivosti bez prietahov vyhovuje tým občanom, ktorí práva iných občanov neakceptujú a z toho dôvodu nemajú ani úctu k rešpektovaniu zákonov a práv spoluobčanov...“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva J. B., B. upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod spis. zn.: 12 C/56/2010 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava I prikazuje, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov, a aby vo veci konal ako nezávislý a nestranný súd.

3. J. B., B. priznáva finančné zadosťučinenie 6 000,00 EUR... ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia...

4. JUDr. E. Š., advokátovi priznáva trovy konania / trovy právneho zastúpenia 449,66 EUR..., ktoré je súd povinný zaplatiť na účet advokáta... do dvoch mesiacov od tohto rozhodnutia...“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne

neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 56/2010.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v konaní pred všeobecným súdom, sťažovateľ preukázal aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má právo podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), t. j. podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi príslušného súdu.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi príslušného súdu zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (obdobne napr. IV. ÚS 153/03). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 v spojení s § 120 ods. 7 citovaného zákona].

Zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu nevyplýva, že by sťažovateľ podal sťažnosť predsedovi okresného súdu na prietahy v konaní, a nie je v nej uvedený ani žiaden argument, že tak neurobil z dôvodu hodného osobitného zreteľa, pre ktorý tento právny prostriedok nápravy nevyčerpal (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Podľa zistení ústavného súdu okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 56/2010 neeviduje žiadnu sťažnosť na prietahy v konaní.

Ústavný súd opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04) dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti prípadu niet dôvodu predpokladať, že by využitie sťažnosti podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 zákona o súdoch neumožnilo účinnú ochranu základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde bolo potrebné jeho sťažnosť odmietnuť z dôvodu neprípustnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že odmietnutie predmetnej sťažnosti z dôvodu neprípustnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde neznamená prekážku rozhodnutej veci v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, takže v prípade splnenia všetkých náležitostí predpísaných zákonom sťažovateľom zostáva v danej veci zachovaná možnosť domáhať sa ochrany označených základných práv a slobôd kvalifikovaným návrhom na začatie konania pred ústavným súdom.

Keďže sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, ústavný súd už nerozhodoval o ďalších jeho požiadavkách (prikázanie okresnému súdu konať vo veci, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a priznanie náhrady trov konania), pretože rozhodovanie o nich je viazané na predchádzajúce vyslovenie porušenia základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2011